

Például, a Márk 1,2–3 versekben az író az Ószövetségből idéz. Miért teszi ezt? És miért ezen a ponton teszi? Azért, mert szeretné, ha megértenénk, hogy az események, amiket leír, egy nagyobb egész részét képezik.

Márk evangéliumának tanulmányozása során ki-ki felfedezheti magának, hogy ki volt Jézus, miért jött, és mit jelent őt követni.

¹ Papias, in: Eusebius, *Ecclesiastical History III. kötet*, 39. rész. Idézve: *Historia Ecclesiastica: An Ecclesiastical History to the Year 324 of the Christian Era* (S. Bagster London, 1842) 152. o.

² További információkért a dokumentummal kapcsolatos időpontokra és helyszínekre vonatkozóan lásd P. J. Rhodes, *Thucydides History* (Aris and Phillips Warminster, 1998) 30. o.; és B. Grenfell & A. Hunt, et al, *The Oxyrhynchus Papyri* (60 kötet; London: Egypt Exploration Fund, 1898-1993) Legrégebbi fennmaradt példány: Firenze, Biblioteca Medicea Laurenziana, LXIX.2, X. sz.

³ További információkért a dokumentummal kapcsolatos időpontokra és helyszínekre vonatkozóan lásd L. D. Reynolds, *Texts and Transmission: A Survey of the Latin Classics* (Clarendon Press Oxford, 1983) 35-36. o. Legrégebbi fennmaradt példány: Párizs, Bibliothèque Nationale lat. 5763, IX. sz. 2. negyed

⁴ További információért a dokumentummal kapcsolatos időpontokra és helyszínekre vonatkozóan lásd L. D. Reynolds, *Texts and Transmission: A Survey of the Latin Classics* (Clarendon Press Oxford, 1983) 406–407. o. Legrégebbi fennmaradt példány: Firenze, Biblioteca Medicea Laurenziana, 68.1 kb Kr. u. 850

⁵ További információkért a dokumentummal kapcsolatos időpontokra és helyszínekre vonatkozóan lásd K. Aland és B. Aland, *The Text of the New Testament* (Eerdmans Grand Rapids, 1989). Az Újszövetség legrégebbi fennmaradt példánya: – British Library, Add. 43725. Márk legrégebbi fennmaradt másolata: Dublin, Chester Beatty Könyvtár, C.B.P.I, III.sz.

⁶ Thallus, *History* 3. kötet. Lejegyezte Julius Africanus in: *The Extant Fragments of the Five Books of Chronography of Julius Africanus XVIII* (1). Idézve: *The Antenicene Fathers: Translations of the Writings of the Fathers down to A.D. 325, VI* (szerk. Alexander Roberts és James Donaldson; A. Cleveland Coxe; Eerdmans Grand Rapids 1979–1986) 136. o.

⁷ Josephus Flavius, *A zsidók története XVIII. kötet 3. r. (3).*, (Gondolat–Talentum Budapest, 1995) 451. o.

1. HÉT

BEVEZETÉS

BESZÉLGETÉS CSOPORTOKBAN (1)

- ⇒ *Üdvözljük a résztvevőket, és mutatkozzunk be. Adjunk minden résztvevőnek egy Bibliát és egy Munkafüzetet.*
- ⇒ *Kérjük meg a résztvevőket, hogy lapozzanak az 1. hét anyagához, a 13. oldalra.*
- ⇒ *Röviden menjünk végig a Munkafüzet felépítésén. Mondjuk el, hogy minden hét programja négy részből áll: Csoportos beszélgetés (1), Előadásvázlat, Csoportos beszélgetés (2), és Házi feladat. Hívjuk fel a figyelmet, hogy az Előszó hasznos háttér információkat tartalmaz Márkról és a Bibliáról.*
- ⇒ *Mutassuk meg, hogy hol található Márk a Bibliában, és magyarázzuk el, hogy a rész és vers felosztás hogyan működik (például mondjuk el, hogy a Márk 1,1–3,6 mit jelent, és hogyan lehet megtalálni ezt a szakaszt).*

ELŐADÁSVÁZLAT

„Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliumának kezdete.” (Márk 1,1)

- Számos oka van annak, hogy emberi test rendkívüli felépítése. Emellett az a kínzó érzés is, hogy bármit teszünk vagy sikerül elérnünk, nem elégít
- Számos oka van annak, hogy sejthetjük Isten létezését: a világegyetem rendezettsége, a természet szépsége, és az

- meg teljesen bennünket, arra utal, hogy valami hiányzik az életünkből.
- De hogyan győződhetünk meg arról, hogy Isten valóban létezik? Be kellene neki mutatkoznia nekünk. Márk szerint Isten pontosan ezt tette. Azért, hogy bemutatkozhasson nekünk, emberré lett: s ezt a személyt úgy hívják, Jézus Krisztus.
 - Keresztyénnek lenni azt jelenti, hogy kapcsolatban vagyunk Istennel. Ezért örömhír „Jézus Krisztus evangéliuma”.

CSOPORTOS BESZÉLGETÉS (2)

- ⇒ *Miután az alábbi kérdést feltette a program vezetője, biztassuk a résztvevőket, hogy írják le, amit gondolnak a Munkafüzetükbe, majd olvassák fel a többieknek, amit írtak.*
- ⇒ *Jegyezzük le magunknak a résztvevők kérdéseit az üresen hagyott helyre, hogy a későbbiekben visszatérhessünk rá valamikor a sorozat folyamán. Mi magunk is válaszolhatunk a programvezető kérdésére, és megoszthatjuk a csoporttal, amit írtunk.*

Ha feltehetne Istennek egy kérdést, tudva azt, hogy választ is kap rá, mi lenne az?

- ⇒ *Használjuk az előadás végén elhangzó kérdéseket a további beszélgetéshez. A kérdések itt is és a résztvevők Munkafüzetében is megtalálhatók.*

Mi a személyes véleményünk a keresztyénséggel kapcsolatban?

Hogy tetszik az a gondolat, hogy szakítsunk időt Márk evangéliuma elolvasására?

HÁZI FELADAT

A sorozat vezetője minden héten megkéri a résztvevőket, hogy otthon olvassanak el néhány fejezetet Márkból. A 6. hét végére így végigolvassák az egész evangéliumot.

- ⇒ *Kérjük a résztvevőket, hogy válaszoljanak a következő kérdésekre, amelyek a szakasz jobb megértését szolgálják. Arra is van hely, hogy leírják kérdéseiket, amiket szívesen megbeszelnének a következő alkalommal. Nézzük át előre az alábbi kérdéseket és válaszokat, hogy fel tudjunk készülni a jövő héten várható kérdésekre. A kiegészítő jegyzetek vezetőknak szintén segítségül szolgálhatnak a felkészülésben. (Megjegyzés: A csoportoknak nem kell közösen kidolgozni a Házi feladatot.)*

⇒ Olvassuk el a Márk 1,1–3,6 részt.

Összefoglalás: Kezd fény derülni arra, hogy valójában kicsoda Jézus, a vallási vezetők azonban szembeszegülnek vele.

1. Kik mutatnak Jézusra a Márk 1,1–13 szerint? (Nézzük meg különösen a 2, a 7. és 11. verset)

Az ószövetségi próféták (láthatjuk, hogy Márk idézete a 2–3. versekben mind a Malakiás 3,1-re, mind az Ézsaiás 40,3-ra vonatkozik); Keresztelő János; Isten, a Mennyei Atya.

2. Mit mondanak ezek a versek arról, hogy kicsoda Jézus?

Ő az Úr, akinek az útját elő kell készíteni; „erősebb”, mint Keresztelő János, aki maga is nagy próféta; magának Istennek a Fia.

3. Mi felett van ereje és hatalma Jézusnak? (lásd Márk 1,16–20. 21–22. 23–28. 40–45; 2,1–12)

Hatalma és ereje van:

- elhívni embereket, akik azonnal otthagynak mindent, és követik Őt
- a tanítására
- a gonosz lelkek felett
- a betegség felett, még a legkomolyabb problémák felett is
- a bűnöket megbocsátani

4. Mi volt a célja Jézus eljövetelének? (lásd Márk 1,14–15. 35–39; 2,17)

Azért jött, hogy hirdesse az Isten evangéliumát, hogy elmondja az embereknek, térjenek meg, és higgyenek az örömhírben. Azért jött, hogy a bűnöket hívja.

5. Jól látható Jézus fontossági sorrendje – az evangélium hirdetése előbb jön, mint a test meggyógyítása. Vajon mi lehet ennek az oka?

Jézus egy olyan problémára irányítja a figyelmet igehirdetésében, ami sokkal nagyobb, mint bármilyen testi betegség: a bűneinkre.

6. Kik szállnak szembe Jézussal, és véleményünk szerint miért alakulhatott ez így? (lásd Márk 2,6–7. 16; 3,2–6)

A vallási vezetők szállnak Jézussal szembe, mert azt állítja, hogy megbocsátja a bűnöket, mert „bűnösökkel” és vámszedőkkel eszik együtt, és mivel szombaton gyógyít. Jézust már itt is, a szolgálata elején meg akarják ölni.

A szembenállásuk mögött meghúzódó indok egyszerű: minden, amit Jézus mond vagy tesz, alapjaiban rengeti meg a tekintélyüket. Ők pedig nem akarnak lemondani arról a tekintélyről, amit mindig is élveztek.

7. Mit mondanak el Márk nyitó fejezetei arról, hogy kicsoda Jézus? Mi következik ebből arra nézve, ahogyan Hozzá viszonyulunk?

E kérdések célja, hogy segítsen a résztvevőknek önmagukra alkalmazni a tanultakat.

KIEGÉSZÍTŐ JEGYZETEK VEZETŐKNEK

Márk 1,2–3 – Márk a Malakiás 3,1-ből és az Ézsaiás 40,3-ból idéz. E helyeken egy hírnök eljövételéről olvashatunk, akinek az a feladata, hogy hirdesse a szabadító Királynak, a Krisztusnak az eljövését, aki megmenti Isten népét az ítélettől. A hírnökre vonatkozó ígért látványosan beteljesedett Keresztelő János személyében, a Márk 1,4–8 szerint. Még a ruházata is olyan volt, mint egy ószövetségi prófétáé (Mk 1,6); különösen Illésre hasonlított (2Kir 1,8).

Tisztátalan lelkek (vagy „ördögök”, másutt az evangéliumban) (Márk 1,23–27) – a Biblia komolyan veszi a láthatatlan lelkek világát. A Biblia szerint a Sátán bukott angyali lény, aki önálló személyiséggel és hatalommal rendelkezik, Isten ellen lázad, és gyűlöli Isten népét. Ugyanakkor a Sátánnak – és a vele tartó bukott angyaloknak – hiába van hatalma, hiszen az Újszövetség rámutat, hogy Jézus legyőzte a Sátánt keresztthalálának ereje által (Kol 2,15). Figyelem: ha ez a téma felmerül, röviden reagáljunk rá,

de ne engedjük, hogy uralja a beszélgetést.

Farizeusok – Ez a csoport nemcsak az ószövetségi Szentírásnak engedelmeskedett, hanem egy annál szigorúbb hagyományra is, ezért a nép úgy tekintett rájuk, mint Izrael legszentebb embereire. A farizeusok „bűnösnek” és megvetnivalónak tekintettek mindenkit, aki nem vette figyelembe azokat a szigorú szabályokat, amelyek szerint ők maguk éltek (lásd Márk 2,15–16). Jézus „képmutatóknak” nevezte őket, ami szó szerint „szín-játszót” jelent, magamutogató vallásosságuk és önigazultságuk miatt. Éles szavakkal bírálja őket, például a Márk 7,6–9 és a Máté 23 szakaszokban.

„Vőlegény” (Márk 2,19) – Jézus arra hívja fel a figyelmet itt, hogy a böjtölésre semmi szükség a jelenlétében, éppen úgy, mint ahogyan annak se lenne értelme, ha a násznép gyászolni kezdene egy esküvőn. Jézus úgy beszél önmagáról, mint Isten népének vőlegényéről, akit

az Ószövetség megígért (Ézs 54,5; 62,4–5; Hós 2,16–20). Jézus azért jött, hogy a bűneinkre megoldást hozzon, ezért az örömteli ünneplésnek van itt az ideje, nem pedig a gyásznak.

„Szombat” (Márk 2,23) – A szombat szó jelentése „abba-hagy”, vagy „pihen”, és abból a héber szóból származik, amelyet az 1Mózes 2,2-ben találunk, ahol arról olvasunk, hogy Isten „abbahagyta” a teremtés munkáját, vagy „megpihent”. Ezért kapcsolatban van a „nyugalom” bibliai fogalmával, ami abban nyilvánul meg, hogy Isten népe Isten jelenlétében, az Ő kegyelmes uralma alatt nyugszik (1Móz 1–2). Habár a nyugalomnak ez az állapota elveszett a bűneset következtében (1Móz 3), Isten azt ígérte, hogy helyreállítja azt népének (1Móz 12,1–3; 17,8). A szombat lehetőséget adott Isten népének arra, hogy emlékezzen Isten teremtői munkájára, és arra, hogy hogyan szabadította meg őket Egyiptomból (lásd 2Móz 20,8–11; 5Móz 5,12–15).

A tanítványok kalászatok tépedestek (Márk 2,23–26) – A farizeusok azzal vádolták Jézus követőit, hogy megszegik a törvényt: nevezetesen, hogy „aratnak” szombaton (2Móz 34,21). Amit a tanítványok tettek, az aligha nevezhető „aratásnak”. Jézus azonban mégsem erre hívja fel a figyelmet, hanem Dávid tetteire hivatkozik az 1Sámuel 21,1–6 alapján. Megjegyzi, hogy a Szentírás nem ítéli el Dávidot azért, amit tett – Jézus ezzel mutat rá a farizeusok szűklátókörű és (Igeellenes) törvénytárgyalására.

„Heródes-pártiak” (Márk 3,6) – Ezek az emberek Heródes Antipásznak, Júda bábkirályának a hűséges támogatói voltak, aki csak úgy tudta megőrizni hatalmát, hogy az uralkodó Római Birodalom kiszolgálójává vált. Ők úgy tekintettek Jézusra, mint aki fenyegetést jelent Heródes uralmával szemben.